

# L'ensenyança de l'escriptura

Tot el que diem

Sovint quan hom analitza dades per curiositat es veu obligat a conèixer

Dels Sumeris, civilització \



[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fb/Map\\_of\\_Sumer.png](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fb/Map_of_Sumer.png)

Dins de l'evolució del homo sapiens un fet primordial ha estat el desenvolupament d'un sistema de senyals simbòlics responent a la necessitat de comunicar-se. a protoescriptura apareix en Eurasia 3.000 aC.

desenvolupada que reproduís el llenguatge. Als sumeris instalats a Mesopotamia cap el 5.000 abans de Crist faran servir

## Protoescriptura

9.000 abans de la nostra era va començar l'agricultura cap el 5.000 ja es feia us de l'escriptura. Per'o qui entenia aquest codig de senyals, una extrema minoria, sacerdots , capitostis, nobles, juristes, meteges, escribans.

Em ve a la memoria haver vist encara copistes que per un modic preu t'escribien una carta o t'ho omplien un formulari.

A l'any 1948 hi havia un 24% d'analfabets a Espanya.

Pensar que s'han trigat casi 7000 anys a democratizar el conocimiento en i que encara hi hagin parts del mon estan c.

La història de l'escriptura és llarga i complexa, abasta

milers d'anys i civilitzacions diverses. Aquí teniu un resum de les principals novetats en la història de l'escriptura:

Comunicació prehistòrica: abans de la invenció dels sistemes d'escriptura, els humans es comunicaven mitjançant tradicions orals i símbols visuals. Les pintures rupestres, l'art rupestre i altres formes d'art prehistòric van servir com a mitjà per transmetre informació.



Contracte sumeri: venda d'un camp i una casa. Shuruppak, c. 2600 aC, escriptura precuneiforme. Mueseum del Louvre

Antiga Mesopotàmia: cap al 3500 aC, els sumeris de Mesopotàmia (l'Iraq actual) van desenvolupar un dels sistemes d'escriptura més antics coneguts anomenat cuneiforme. Consistia en símbols en forma de falca impresos en tauletes d'argila amb un llapis. Inicialment, el cuneiforme s'utilitzava per a la conservació de registres i fins administratius.



Fragment d'un mur amb jeroglífics de la tomba de Seti I (regnat c.1294 o 1290 – 1279 aC). Museu Britànic

Jeroglífics egipcis: a l'antic Egipte, l'escriptura jeroglífica va sorgir cap al 3200 aC. Els jeroglífics eren

símbols pictòrics que representaven objectes, conceptes o sons. El sistema era complex, comprenia milers de caràcters i sovint s'utilitzava per a inscripcions religioses i monumentals.

Esriptura de l'Indus: la civilització de la vall de l'Indus a l'actual Pakistan i el nord-oest de l'Índia va desenvolupar una escriptura cap al 2600 aC, coneguda com l'escriptura de l'Indus. Malauradament, el seu significat continua sense desxifrar-se i se sap poc sobre el llenguatge o el contingut que representava.



Estela de Tir amb inscripcions fenícies (c. segle IV aC).  
Museu Nacional de Beirut

Alfabet fenici: Els fenicis, una civilització marinera establerta a la Mediterrània oriental cap al 1200 aC, van crear el primer alfabet conegut. A diferència dels sistemes d'escriptura anteriors, l'alfabet fenici constava de 22 caràcters fonètics que representaven sons individuals, el que el feia més accessible i adaptable.

Sistemes d'escriptura clàssics: L'alfabet fenici va influir en diversos sistemes d'escriptura, entre ells els alfabet grec i llatí. Aquests sistemes es van convertir en la base de molts alfabet moderns, inclòs l'anglès. Els grecs van introduir les vocals a l'alfabet, millorant-ne la versatilitat.



Escàpula de bou enregistrent endevinació de Zhēng 貞, un del grup d'endevinadors Bīn 比 del període I, corresponent al regnat del rei Wu Ding (final de la dinastia Shang). Data cap al 1200 aC. Museu Nacional de Xina

Caràcters xinesos: l'escriptura xinesa té una llarga història, que es remunta a la dinastia Shang (1600-1046 aC). L'escriptura xinesa va evolucionar cap a un sistema complex de caràcters, cadascun representant una paraula o concepte. Els caràcters xinesos s'han utilitzat contínuament durant més de

3.000 anys i es mantenen actualment en ús, juntament amb el sistema fonètic Pinyin.

**Desenvolupament del paper:** La invenció del paper a la Xina durant la dinastia Han (segle II aC) va facilitar molt la difusió de l'escriptura. Va substituir superfícies d'escriptura més feixugues com tires de bambú, tauletes de seda i argila, ossos plans fent que l'escriptura sigui més accessible i portàtil.

Des del seus inicis fins a la invenció de la impremta per Johannes Gutenberg al segle XVI la escriptura va ser obra dels escribes.

Pergamino

Papiro

El paper, inventat pells xinesos Edat mitjana i impremta: durant l'edat mitjana, l'escriptura i l'alfabetització es limitaven principalment al clergat i l'aristocràcia. Tanmateix, la invenció de la impremta per Johannes Gutenberg al segle XV va revolucionar la difusió de la informació escrita, provocant un augment de les taxes d'alfabetització i la difusió del coneixement.

Esctura moderna: el desenvolupament de diversos instruments d'escriptura, com la màquina d'escriure i l'ordinador, va agilitzar el procés d'escriptura. L'arribada d'Internet i la tecnologia digital van transformar encara més la nostra manera d'escriure i comunicar-nos, donant lloc a l'augment del correu electrònic, les xarxes socials i el contingut en línia.



Fragment de la versió catalana del Llibre del Jutges (Codi de Recesvint o Liber iudicorum visigòtic, reproducció digital del manuscrit de la Biblioteca de l'Abadia de Montserrat.

<https://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/fragment-duna-versio-catalana-del-liber-iudicorum-visigotic-manuscrit-forum->

S'atribueix el descobriment del mètode d'elaboració a l'eunuc imperial i «Prefecte dels Mestres de Tècniques» T'sai Lun (Chai Lung, o Cai Lun, segons els autors), a la Xina l'any 105 dC. Va utilitzar un material elaborat a partir del cànem, que ja estava en ús dos-cents anys abans, i sobre aquesta base va provar amb nous materials com escorces d'arbres, draps i restes de xarxes de pesca, els va triturar, els va submergir en aigua durant diversos dies, els va batre fins a formar una pasta homogènia que va estendre formant làmines fines que va deixar assecar el sol. Un cop seques les va encolar amb midó d'arròs fent-les impermeables, duradores i protegides dels paràsits.

Tot just aparèixer aquest nou material, es va difondre ràpidament i l'any 751 dC. quan l'Islam, seguint la ruta d'Alexandre el Gran es va estendre per Àsia, es va trobar que Samarcanda era un centre industrial i comercial important a la zona, i que hi havia xinesos que dominaven l'art de l'elaboració del paper. Ziyād Ibn Šālīh, el general que va conquerir la ciutat, amb molt bon criteri, es va adonar del potencial i els va oferir la llibertat a canvi d'ensenyar-los a fer aquesta manufactura. Cinquanta anys després ja es produïa paper a la ciutat de Bagdad.

Segurament van ser els comerciants que mercadejaven per la Ruta de la Seda, els que van portar el paper a totes les ciutats del món islàmic, generalitzant-se el seu ús a les escoles (madrases), a la cort, i fins i tot a les cases particulars. En poc temps a gairebé tots els centres importants hi havia molins de paper, especialitzant-se segons el material base que s'utilitzés, lli, cànem, cotó o espart, donant així diferents qualitats al producte.

Segons les fonts islàmiques, al s X, hi havia dues regions importants en la producció de paper: Transjordània a l'Est i a l'Oest... Al-Andalus.

I ja som a la Península Ibèrica!

Ibrahim ben Salim conegut com "el paperer africà" (961-976) va escollir Còrdova per instal·lar la seva indústria, i la va convertir a la primera ciutat d'Europa on es va fabricar el paper.<https://www.anajessen.com/>



Fabricación de papel (Siglo XVI). "Encyclopedie". Diderot.

Fabricación de papel (Siglo XVI). "Encyclopedie". Diderot

La història de l'escriptura és un testimoni del desig de la humanitat d'enregistrar i comunicar informació, alimentant el progrés i l'intercanvi d'idees entre generacions.

1860

## Grau d'instrucció en el cens espanyol de 1860

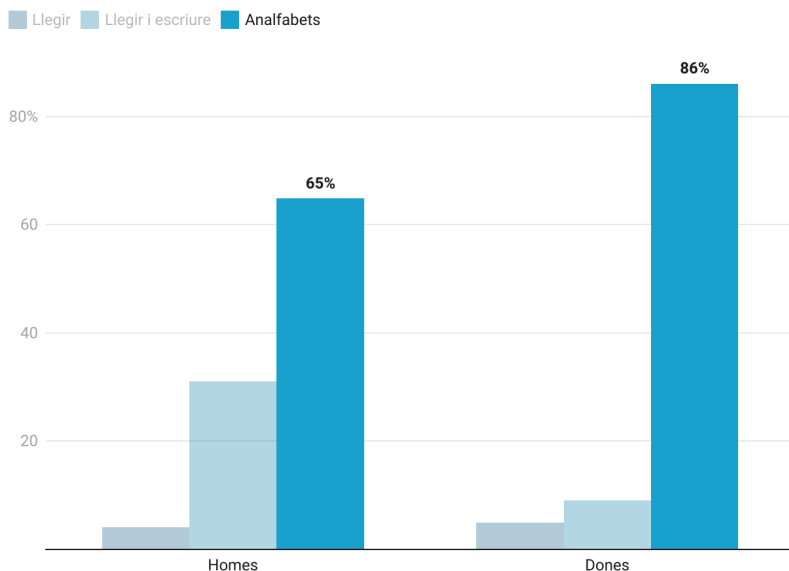


Gráfico: MGC • Fuente: INE • Creado con Datawrapper

La **Llei Moyano** és una llei d'instrucció pública, aprovada per decret el [9 de setembre](#) de [1857](#) pel ministre liberal [Claudio Moyano](#). Fou la primera llei en què l'Estat regulava els plans d'estudis intervenint en l'educació. Sobre el paper convertia l'ensenyament primari en universal i determinava la [llengua castellana](#) com a única a estudiar

unes dades L'ANALFABETISME A ESPANYA és el títol d'un estudi que publicà el MUSEU PEDAGÒGIC NACIONAL el 1926. El seu autor Lorenzo Luzuriaga, inspector adscrit al Museu, ordena y presenta les dades d'analfabetisme recollides en el cens estatal de 1920.

En la introducció fa esment que Espanya va a la cua d'Europa pel que fa a alfabetització, només superat per Romania i Portugal.

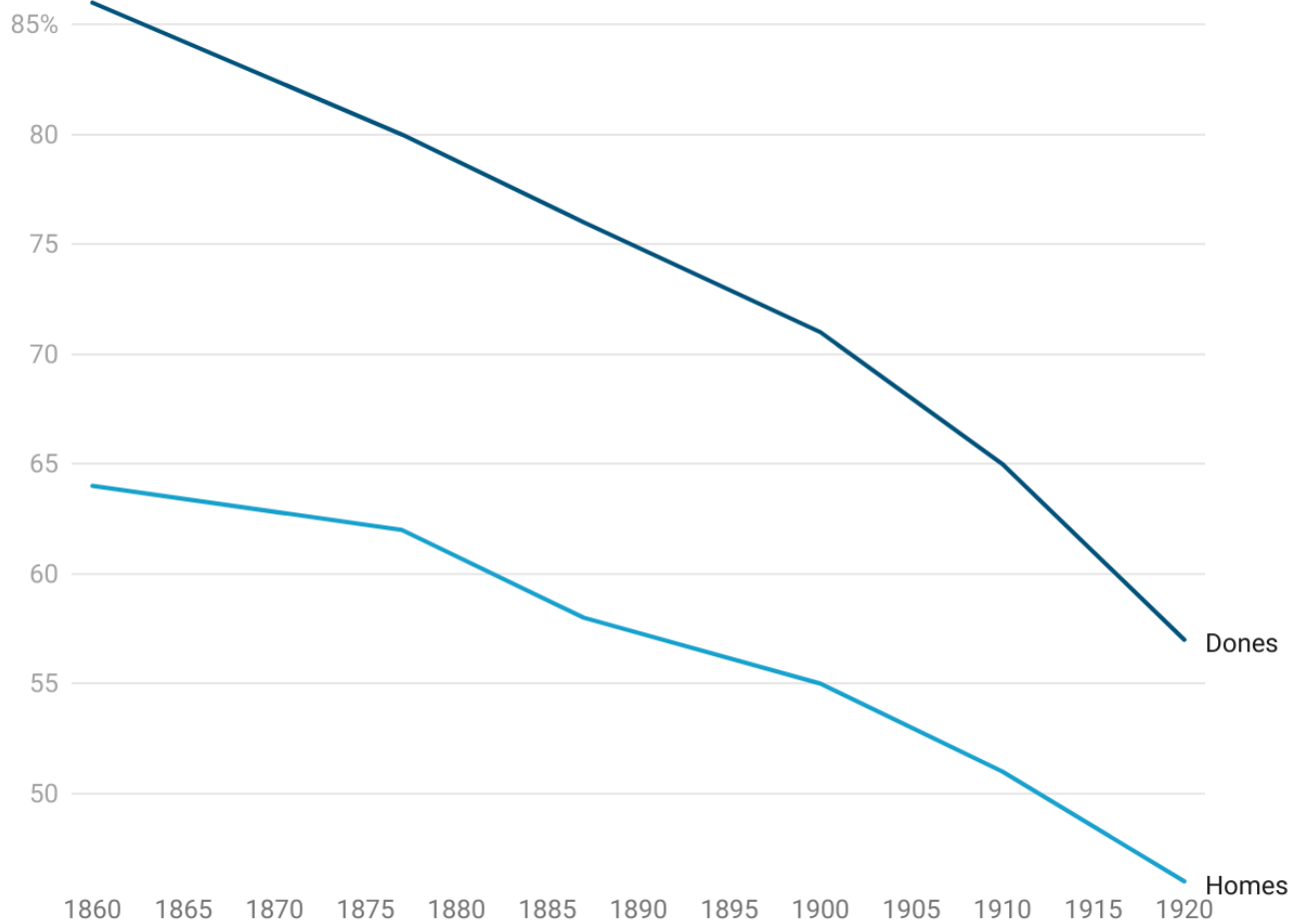
El percentatge d'analfabets al 1920 era del 46% en els homes i del 57% en les dones. Hi ha que tenir en compte que en les zones rurals o barris deprimits pràcticament quasi tota la població no sabia llegir ni escriure. En els pobles, generalment, només sabien de lletres capellà, metge, mestre i secretari.

<a title=>Louvre Museum

, Public domain, via Wikimedia Commons»  
href=»https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sales\_contract\_S  
huruppak\_Louvre\_A03766.jpg»><img width=»512" alt=»Sales  
contract Shuruppak Louvre A03766"  
src=»https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/ed  
/Sales\_contract\_Shuruppak\_Louvre\_A03766.jpg/512px -  
Sales\_contract\_Shuruppak\_Louvre\_A03766.jpg»></a>

<a title=»Louvre Museum  
, Public domain, via Wikimedia Commons»  
href=»https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sales\_contract\_S  
huruppak\_Louvre\_A03766.jpg»><img width=»512" alt=»Sales  
contract Shuruppak Louvre A03766"  
src=»https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/ed  
/Sales\_contract\_Shuruppak\_Louvre\_A03766.jpg/512px -  
Sales\_contract\_Shuruppak\_Louvre\_A03766.jpg»></a>

## Evolució de l'analfabetisme entre dones i homes

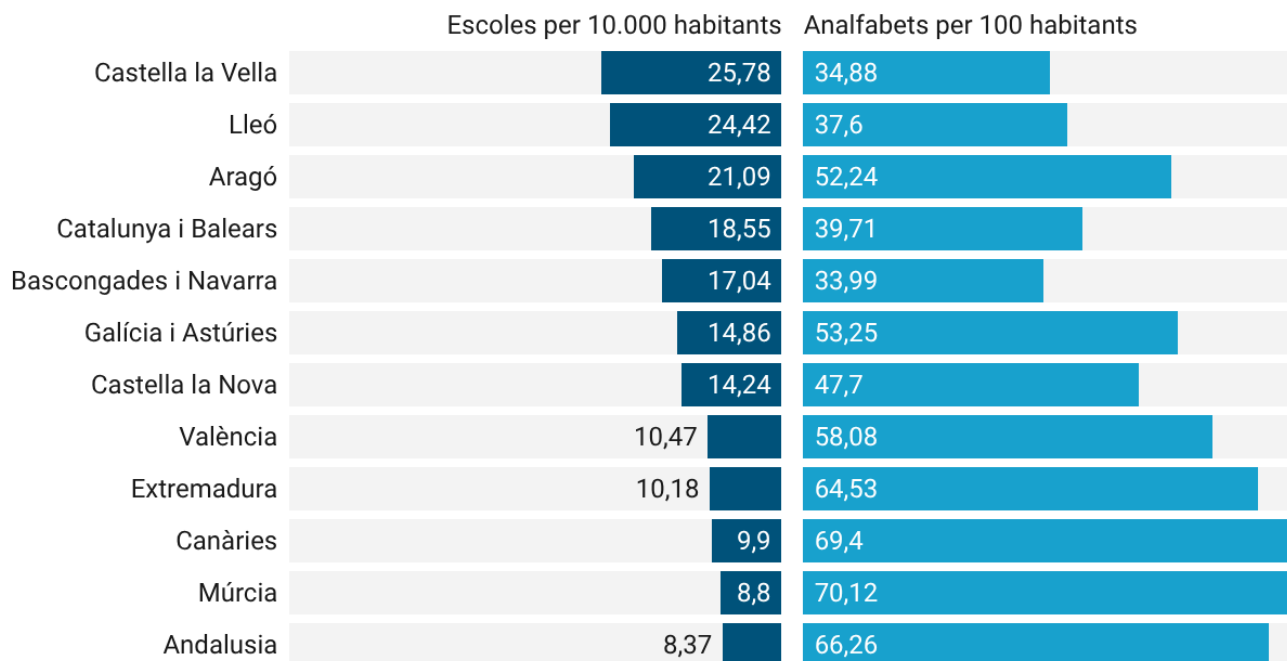


Font: Llorenç Luzuriaga • Creat amb Datawrapper

Entre les moltes taules del llibre aquesta és la més colpidora.

Figura 4

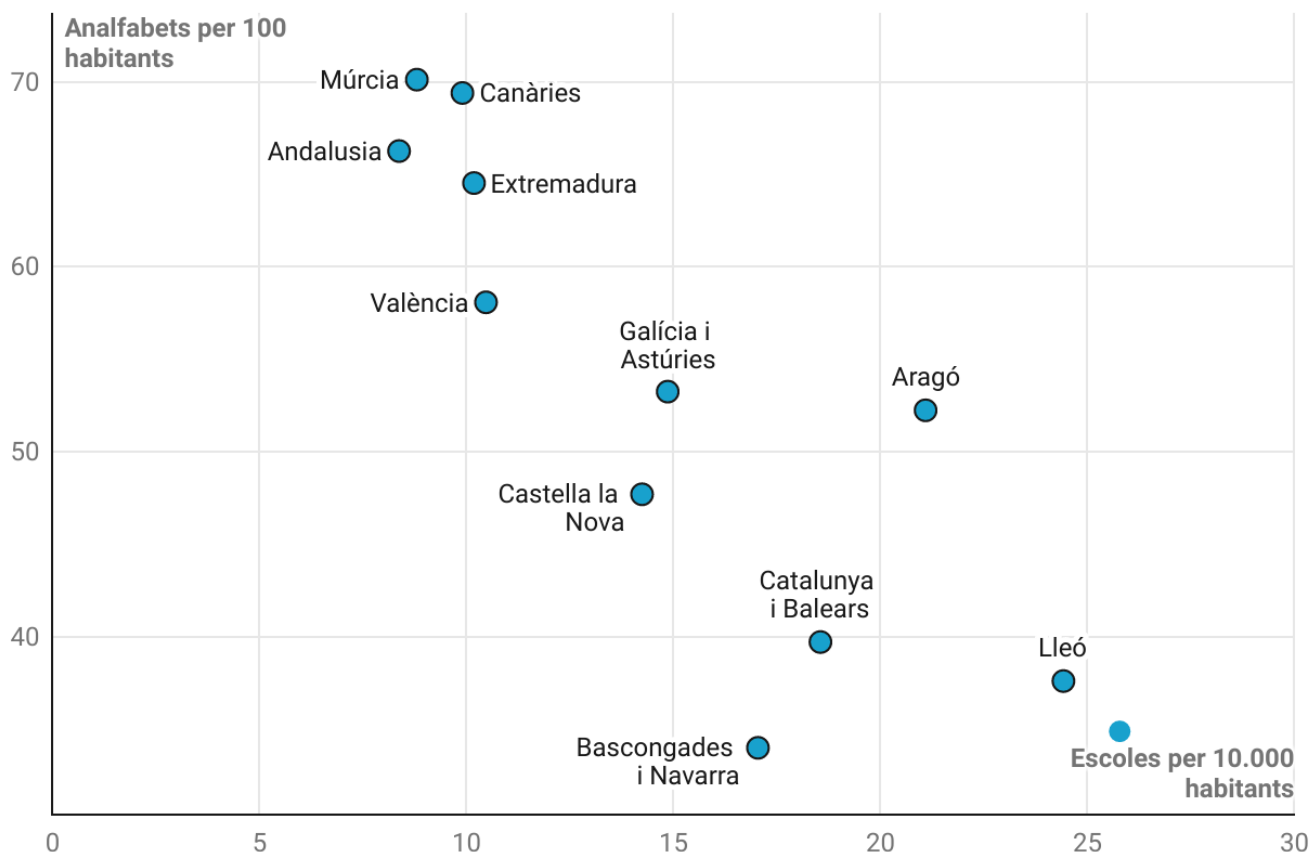
## Nombre d'escoles per 10.000 habitants i percentatge d'analfabets



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del llibre "Analfabetismo en España" de Lorenzo Luzuriaga. Madrid, 1926 • Creat amb Datawrapper

sda

## Relació entre nombre d'escoles per 10.000 habitants i percentatge d'analfabets

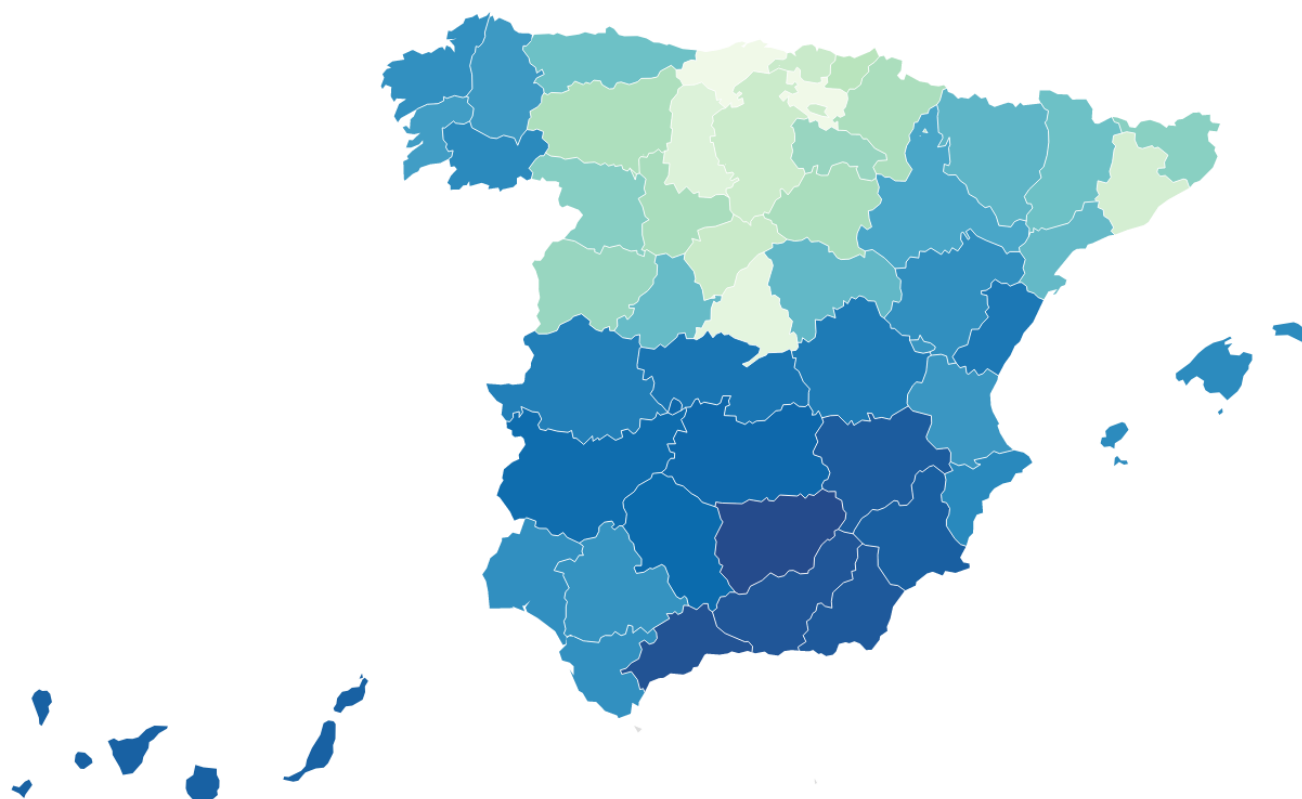


Gràfic: Manel Galén-Castillo • Font: Lorenzo Luzuriaga "El analfabetismo en España" 1926 • Creat amb Datawrapper

En aquestes dades veiem que Andalusia, Murcia, Canàries i Extremadura són les regions amb major percentatge d'analfabets.

Representaci'po provinciañl

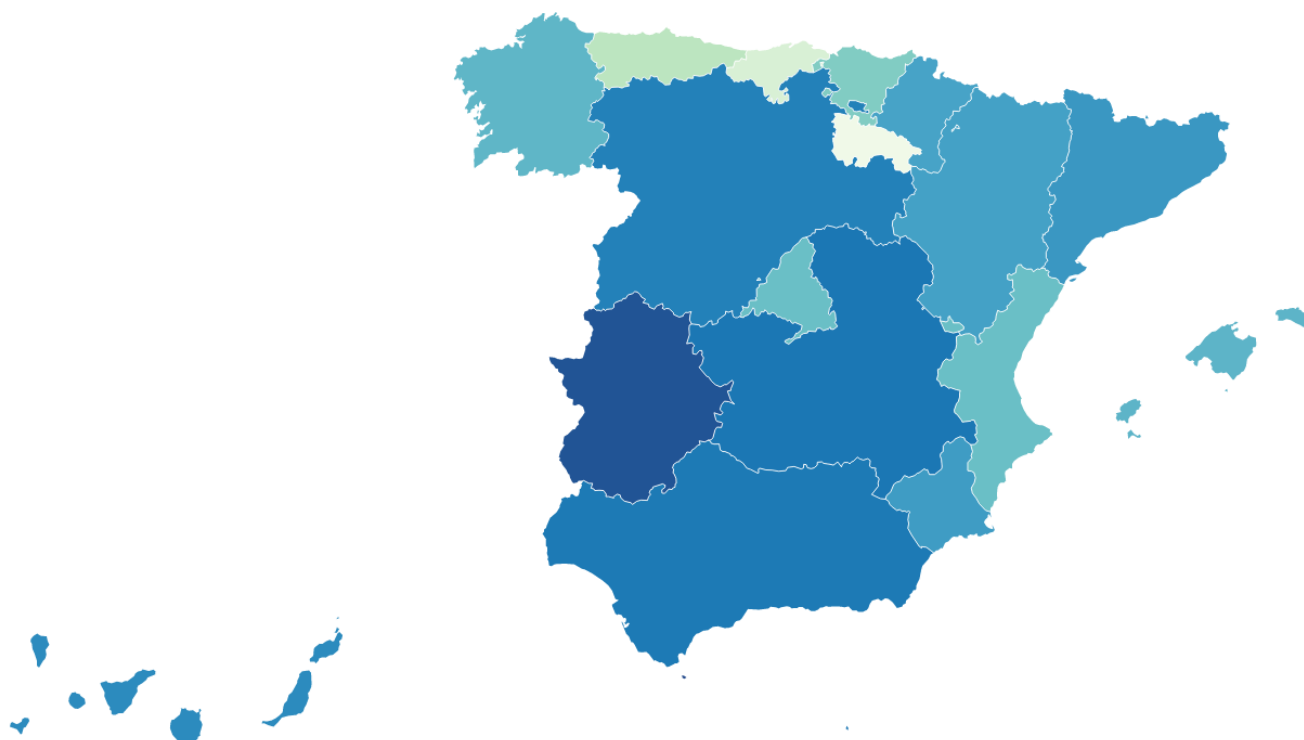
# Percentatge provincial d'analfabets el 1920



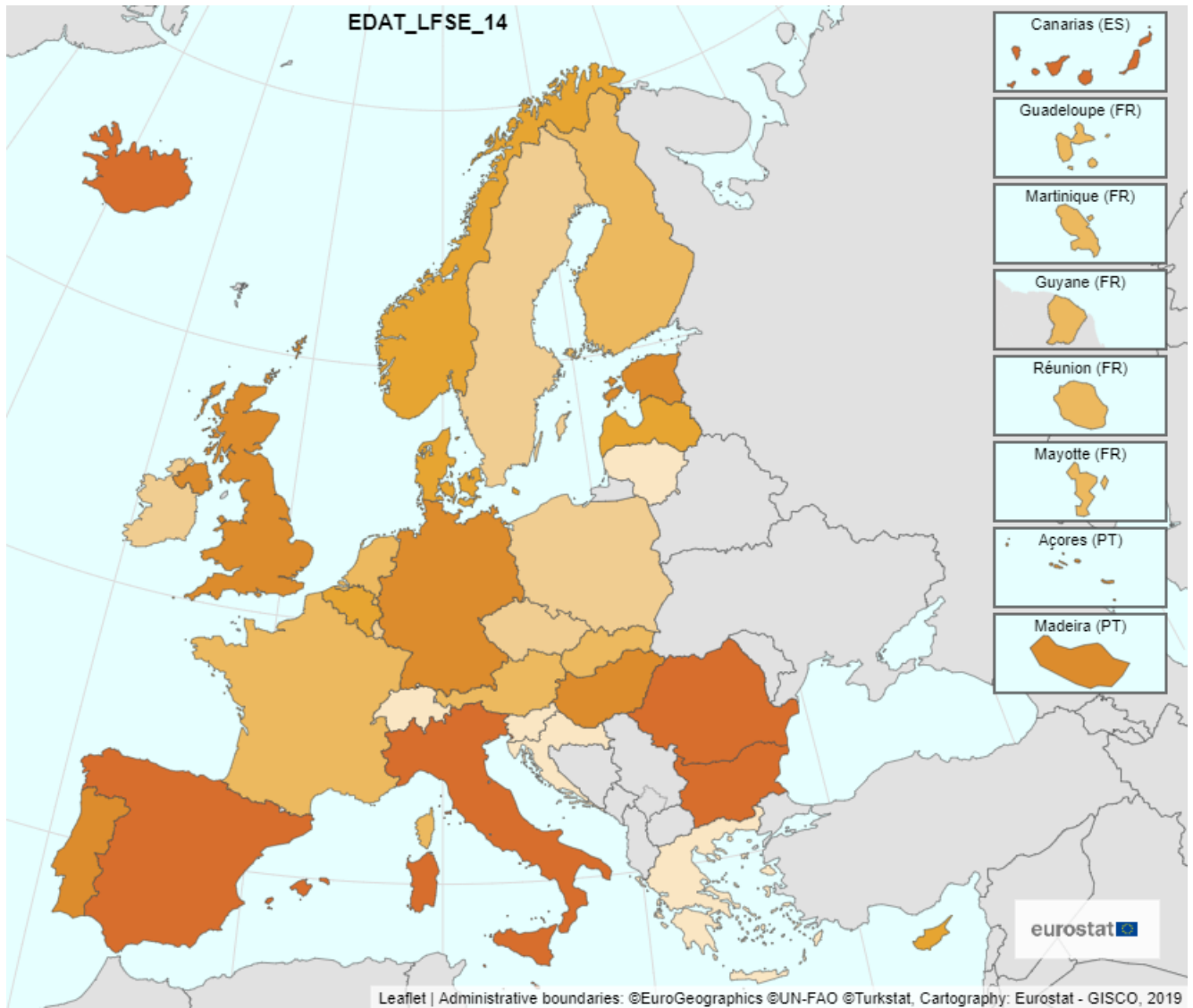
Creado con Datawrapper

abandono

# Abandono escolar recentment



Creado con Datawrapper



kjskjds

# Recursos en educación en la Unión Europea

Gasto en educación como % del gasto total del Gobierno

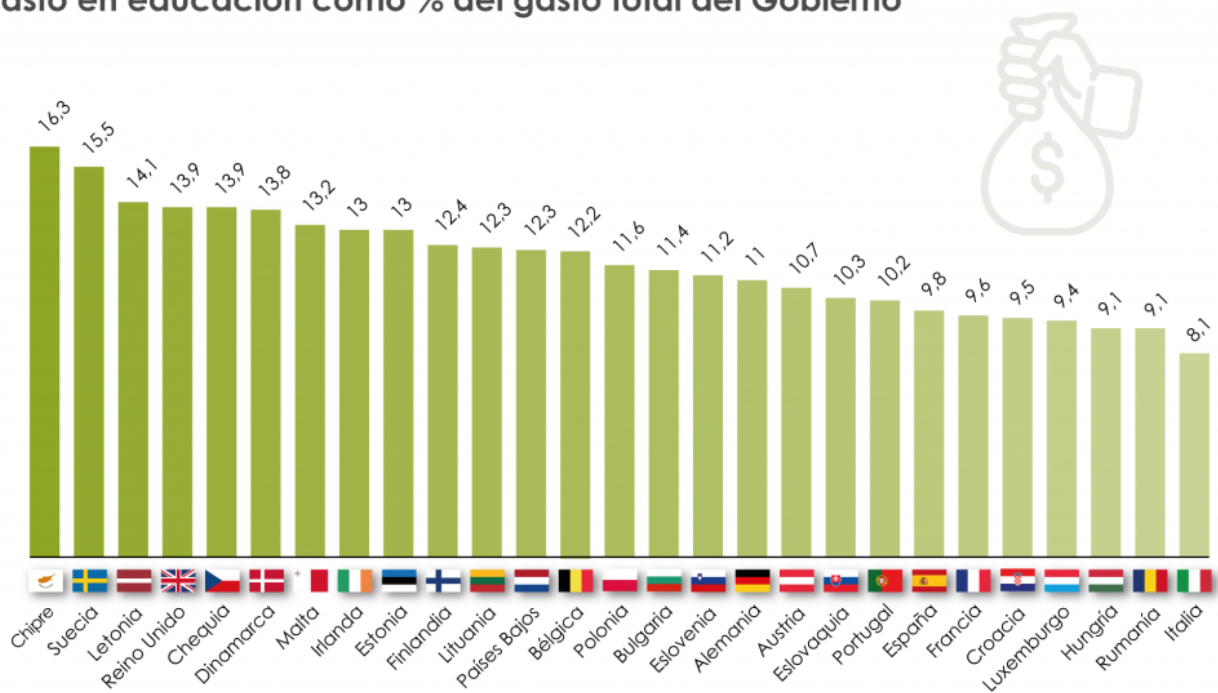


Gráfico:

Álvaro Merino (2019)

Fuente:

Instituto de Estadística de la Unesco (2015)

**EOM**  
elordenmundial.com

klh